

TEBLİĞ

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasından:

**ALTIN CİNSİNDEN FİZİKİ VARLIKLARIN FİNANSAL
SİSTEME KAZANDIRILMASI
HAKKINDA TEBLİĞ
(SAYI: 2022/11)**

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Tebliğin amacı, yurt içi yerleşik gerçek ve tüzel kişilerin yetkili kuyumcular ve rafineriler aracılığıyla ya da doğrudan banka şubelerine gelerek bankalardaki altın hesaplarına yatırdıkları fiziki altın varlıklarının Türk lirası cinsinden mevduat ve katılma hesaplarına dönüştürülmesine imkân tanınmasına ve hesap sahiplerine sağlanacak desteğe ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2- (1) Bu Tebliğ, 14/1/1970 tarihli ve 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 4 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının (I) numaralı bendinin (e) ve (g) alt bentlerine, 22 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine ve 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 144 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3- (1) Bu Tebliğde geçen;

a) Altın kabul sistemi (AKS): Yetkili rafineriler tarafından oluşturulmuş, yetkili kuyumcular ve bankalar tarafından kullanılan tüm bilişim sistemleri ile banka şubelerinde yetkili rafineriler tarafından atanan eksperler aracılığıyla gerçekleştirilen altın toplama sistemlerini,

b) Banka: 5411 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan mevduat ve katılım bankalarını,

c) Dönüşüm fiyatı: Yurt içi yerleşik gerçek ve tüzel kişilerce fiziki olarak bankalardaki altın hesaplarına getirilen altının gram karşılığının Türk lirasına çevrildiği gün Merkez Bankasınca belirlenecek usul ve esaslara göre ilan edilen gram altının Türk lirası karşılığı alış fiyatını,

ç) Fiziki altın: Yetkili kuyumcular veya bankalar tarafından teslim alınan ve 11/8/1989 tarihli ve 20249 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Kararda tanımlanan standart işlenmemiş altınlardan 1 kilogram ve altındaki külçe ve bar şeklindeki altınları, standart dışı işlenmemiş altınlardan hurda şeklindeki altınları ve işlenmiş altınları,

d) Merkez Bankası: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasını,

e) BİST: Borsa İstanbul A.Ş.’yi,

f) Milyem değeri: 22/6/2016 tarihli ve 29750 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bankaların Kıymetli Maden Alım Satımına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik ile belirlenen milyem değerleri asgari ölçüt olmak üzere kullanılacak milyem değerlerini,

g) Standart altın: En az 995/1000 saflıkta olan, Londra Altın Piyasasınca (London Bullion Market Association-LBMA) veya BİST nezdindeki Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasasınca tanınan rafinerilerden birinin amblemini ya da damgasını ve seri numarasını taşıyan, bu piyasalarda standart altın olarak işlem gören en az 1 kg ağırlığındaki külçe altınları,

ğ) Vade sonu fiyatı: Türk lirası mevduat veya katılma hesabının vadesinde saat 11:00’de Merkez Bankası tarafından ilan edilen 995/1000 veya 1000/1000 saflıktaki gram altının Türk lirası karşılığı alış fiyatını,

h) Yetkili kuyumcu: 14/4/2021 tarihli ve 31454 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kuyum Ticareti Hakkında Yönetmelik uyarınca yetki belgesi almış kuyum işletmelerinden yetkili rafineriler ile anlaşması bulunan ve AKS’ye erişimi olan kuyumcuları,

ı) Yetkili rafineri: BİST Rafineriler Listesinde yer alan Türkiye’de kurulu ve bankalar ile altın cinsinden fiziki varlıkların finansal sisteme kazandırılması amacıyla anlaşma yapan AKS’ye erişimi olan rafinerileri,

i) Yurt içi yerleşik gerçek kişi: Yurt dışında işçi, serbest meslek müstakil iş sahibi Türk vatandaşları dahil Türkiye’de kanuni yerleşim yeri bulunan gerçek kişileri,

j) Yurt içi yerleşik tüzel kişi: Bankalar ve Merkez Bankasınca belirlenen diğer mali kuruluşlar hariç olmak üzere Türkiye’de kanuni yerleşim yeri bulunan tüzel kişileri, ifade eder.

Fiziki altınların kabulü

MADDE 4- (1) Uygulamaya katılmak isteyen yurt içi yerleşik gerçek ve tüzel kişilerin işlem anında yetkili rafineriyle anlaşması olan bankalar nezdinde altın hesabının bulunması gerekmektedir.

(2) Yurt içi yerleşik gerçek ve tüzel kişiler fiziki altınlarını, milyem değeri üzerinden hesaplanacak gram cinsinden has altın miktarını tespit etmek üzere yetkili kuyumcuya veya bankaya teslim eder.

(3) AKS ile mutabakatı sağlanan has altın miktarı yurt içi yerleşik gerçek veya tüzel kişinin bankadaki altın hesabına işlem anında yetkili rafineri veya banka aracılığıyla aktarılır.

(4) Yetkili kuyumcu veya banka tarafından fiziki olarak teslim alınan altınlar işlenmek üzere yetkili rafineriye teslim edilir.

(5) Yetkili rafineri tarafından işlenerek standart altına tamamlananlar ilgili bankaya fiziki olarak transfer edilir.

Altın hesaplarının dönüşümü

MADDE 5- (1) Hesap sahibinin talep etmesi durumunda hesabındaki has altın bakiyesi dönüşüm fiyatı üzerinden Türk lirasına çevrilerek 3, 6 ay veya 1 yıl vadeli Türk lirası mevduat veya katılma hesabı açılır.

(2) Türk lirası mevduat veya katılma hesabına dönüştürülen altınlar bankalarca dönüşüm fiyatı üzerinden Merkez Bankasına satılır.

(3) Bankanın mevduat hesabına uygulayacağı faiz oranı Merkez Bankasınca belirlenen bir hafta vadeli repo ihale faiz oranının altında olamaz. Katılma hesabına sağlanacak getirinin Merkez Bankasının katılım bankaları ile açık piyasa işlemleri kapsamında yaptığı bir hafta vadeli geri satım vaadi ile alım işlemlerinde oluşan maliyetten düşük olması halinde aradaki farkı katılım bankacılığı esasları çerçevesinde katılım bankası karşılayabilir, karşılanmayan kısım için Merkez Bankasınca ödeme yapılmaz.

(4) Merkez Bankası, bankanın mevduat hesabına uygulayacağı azami faiz oranını belirlemeye yetkilidir.

(5) Merkez Bankası tarafından bu uygulama kapsamında açılan Türk lirası mevduat veya katılma hesaplarına vade sonunda yenilenme imkânı tanınabilir. Yenilenen hesap ilk açılıştaki dönüşümü yapılan altın tutarı ve vade sonu fiyatı üzerinden destekten yararlanmaya devam eder. Hesabın yenilenmesine ilişkin kapsam, usul ve esaslar Merkez Bankasınca belirlenir.

Vade sonu işlemleri

MADDE 6- (1) 3, 6 ay veya 1 yıl vadeli olarak açılan Türk lirası mevduat veya katılma hesaplarına vade sonunda Türk lirası mevduat hesabı sahibine anapara ile faiz, katılma hesabı sahibine ise vade sonundaki katılma hesabı bakiyesi banka tarafından ödenir.

(2) Vade sonu fiyatının dönüşüm fiyatından yüksek olması ve fiyat farkı üzerinden hesaplanan tutarın banka tarafından ödenecek faiz veya kâr payından yüksek olması durumunda, fiyat farkı üzerinden hesaplanan tutardan faiz veya kâr payı düşülerek hesaplanan tutar Merkez Bankasınca mevduat veya katılma hesabı sahibine ödenmek üzere ilgili bankaya aktarılır.

(3) Türk lirası mevduat veya katılma hesabından vadeden önce çekim yapılması halinde Merkez Bankasınca fiyat farkına ilişkin ödeme yapılmaz.

(4) Bu uygulama kapsamında açılan Türk lirası mevduat veya katılma hesaplarına Merkez Bankasınca belirlenecek usul ve esaslara göre vade sonunda ilave getiri ödenebilir.

(5) 29/12/2021 tarihli ve 31704 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Altın Hesaplarından Türk Lirası Mevduat ve Katılma Hesaplarına Dönüşümün Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Sayı: 2021/16) kapsamında işlenmiş ve hurda altın karşılığının Türk lirasına dönüştürülmesi suretiyle açılan hesaplar da dördüncü fıkrada belirtilen ilave getiriden yararlanabilir.

(6) Bu Tebliğ kapsamında gerçekleştirilecek her türlü işlemin, suç gelirlerinin aklanması ve terörün finansmanının önlenmesine ilişkin ulusal ve uluslararası standartlara uygun gerçekleştirildiğine dair kontrol bankalarca yapılır.

İstisnalar

MADDE 7- (1) 16/10/2006 tarihli ve 2006/11188 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Mevduat ve Kredi Faiz Oranları ve Katılma Hesapları Kâr ve Zarara Katılma Oranları ile Özel Cari Hesaplar Dahil Bu İşlemlerde Sağlanacak Diğer Menfaatler Hakkında Kararın 4 üncü maddesinin birinci fıkrası ile 10/2/2020 tarihli ve 31035 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Mevduat ve Kredi Faiz Oranları ve Katılma Hesapları Kâr ve Zarara Katılma Oranları Hakkında Tebliğ (Sayı: 2020/3)’in 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi ve dördüncü fıkrası hükümleri bu Tebliğ kapsamında açılacak Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarına uygulanmaz.

Diğer hükümler

MADDE 8- (1) Bu Tebliğ kapsamında işlem yapan yetkili kuyumcu, yetkili rafineri ve bankalara, Merkez Bankasının belirleyeceği usul ve esaslar çerçevesinde komisyon ve/veya masraf ödenebilir.

Yürürlük

MADDE 9- (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 10- (1) Bu Tebliğ hükümlerini Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanı yürütür.